

Refakatsiz Çocuklar ve Engelliler

- Refakatsiz çocuklarla ilgili tüm işlemlerde çocuğun yüksek yararının gözetilmesi esastır.
- Refakatsiz çocukların, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı çocuk yuvalarında ve yetiştirme yurtlarında kalma hakları vardır.
- Refakatsiz çocukların, ikamet edecekleri şehirdeki Yabancı Şube'ye kayıt işlemi için gitmeleri gerekmektedir. Refakatsiz çocuklar; kayıt işlemleri bittikten sonra, Yabancılar Şube'de görevlendirilen bir memur tarafından yaşlarına uygun olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı çocuk yuvalarına ya da yetiştirme yurtlarına yerleştirilmektedirler.
- Herhangi bir kimlik belgesi bulunmayan veya yaşlarını ispatlayacak belgeye sahip olmayan ve beyanına göre çocuk olduğunu iddia eden refakatsiz küçüklerin Devlet Hastanesinden veya Adli Tıp Kurumundan yaş tespitleri istenmektedir.
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı çocuk yuvalarına ve yetiştirme yurtlarına kabul için bulaşıcı hastalık testi de istenmektedir.

Yasal Düzenlemeler

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu

Refakatsiz çocuklar

Madde 66 – (1) Uluslararası koruma başvurusunda bulunan refakatsiz çocuklar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Refakatsiz çocuklarla ilgili tüm işlemlerde çocuğun yüksek yararının gözetilmesi esastır. Başvuru alındığı andan itibaren, haklarında 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu hükümleri uygulanır.

b) Refakatsiz çocuğun görüşü dikkate alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından, uygun konaklama yerlerine veya yetişkin akrabalarının veya koruyucu bir ailenin yanına yerleştirilir.

c) On altı yaşını doldurmuş olanlar, uygun koşullar sağlandığında kabul ve barınma merkezlerinde de barındırılabilir.

ç) Mümkün olduğu ölçüde, çocukların yararı, yaşları ve olgunluk düzeyleri dikkate alınarak, kardeşler bir arada bulundurulur. Zorunlu olmadığı sürece konaklama yerlerinde değişiklik yapılmaz.

Özel ihtiyaç sahiplerine uluslararası koruma başvuru sürecindeki hak ve işlemlerde öncelik tanınır.

- Engelli bireylere sunulan hizmetlerden yararlanmanız için devlet hastanesinden alacağınız ağır özürlü olduğunuzu belirten özürlü sağlık kurul raporunuzun olması zorunludur.

Engelli bireylere sunulan hizmetler şunlardır:

1. Kurum Bakımı: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı rehabilitasyon merkezleri ya da kurumun izni ve denetimindeki özel bakım merkezlerinde bakıma muhtaç özürlü kişilere sunulan hizmetlerdir.

- Refakatsiz veya yakınları yanında olmayan bedensel engelli başvuru sahibi, mülteci ve sığınmacılar; bakım ve rehabilitasyon merkezleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı izni ile

açılmış olan diğer resmî kurum ve kuruluşlara ait bakım merkezleri ve özel bakım merkezlerinden yararlanabilirler.

2. Evde Bakım Hizmetleri: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın denetim ve rehberliğinde özürünün akrabası veya bakıcı personel tarafından kişinin veya akrabasının evinde verilen bakım hizmetleridir. Bakım ücreti engelliye bakan kişiye veya personele ödenir.

- Ebeveynleri, vasisi veya yakınları yanında olan iltica/sığınma başvuru sahibi, mülteci ve sığınmacılar; bakım merkezleri hizmetinden yararlanamazlar. Ancak yukarıda bahsedilen gerekli koşulları sağlıyorsa evde bakım hizmetlerinden yararlanabilirler. Bu konu için şehrinizdeki İl Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü'ne başvurmalısınız.
- Refakatsiz veya yakınları yanında olmayan özürülü kişinin evde bakım hizmetinden yararlanması için kişiye vasi atanması gerekir. Vasi atanması için ildeki sulh hukuk mahkemesine başvuru yapılır. Vesayet kararı ve ağır özürülü sağlık kurul raporu ile birlikte şehrinizdeki Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na başvurmalısınız.
- Evde bakım hizmetinden yararlanmak için;

1. Devlet hastanesinden alınmış ve ağır özürülü olduğunuzu belirten sağlık raporunuz
2. Rapora konulması için iki adet fotoğraf
3. Adres kayıt sistemine kayıtlı olunması
4. Evde bakım hizmeti verecek aile yakınının Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne başvurusu gerekmektedir.

Başvuru sonrasında Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafından evde bakım hizmeti alınacak hanede sosyal inceleme yapılacak ve bu değerlendirmeye göre evde bakım hizmeti verilip verilmeyeceği belirlenecektir.

Yasal Düzenlemeler

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu

Özel ihtiyaç sahipleri

Madde 67 – (1) Özel ihtiyaç sahiplerine bu Kısımda yazılı hak ve işlemlerde öncelik tanınır.

(2) İşkence, cinsel saldırı ya da diğer ciddi psikolojik, bedensel ya da cinsel şiddete maruz kalan kişilere, bu türden fiillerin neden olduğu hasarlarını giderecek yeterli tedavi imkânı sağlanır.

Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2010/03 Sayılı Sığınmacı/Mültecilere Ait İşlemler Genelgesi

İltica/Sığınma Talebinde Bulunan ve/veya Mülteci ve Sığınmacı Olan Bedensel Özürülülerin Hizmetlerden Yararlanması

İltica/Sığınma Talebinde Bulunan ve/veya Mülteci ve Sığınmacı Olan Bedensel Özürülülerin Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerine Kabullerinde; 5683 Sayılı Yabancıların Türkiye'de ikamet ve seyahatlerine ilişkin Kanun gereğince sadece bedensel engelli kişilerin iltica/sığınma başvuru talepleri değerlendirilmekte olup, iltica/ sığınma talebinde bulunan ve/veya mülteci ve sığınmacı olan bedensel özürülülerin bakım ve rehabilitasyon merkezlerine kabullerinde, aşağıda belirtilen hususların yerine getirilmesi gerekmektedir:

1-Yaşını ispatlayacak bir kimlik belgesi bulunmayan bedensel özürlüler için, İl Emniyet Müdürlükleri tarafından yaş tespit raporu ve özürlü sağlık kurul raporu alındıktan sonra, özürlülerin kuruluşlarımıza kabul edilmesi, yaş tespiti ile özürlü sağlık kurul raporu istenen bedensel özürlü hakkında kesin rapor alınincaya kadar geçen süre içerisinde gerekli tedbirlerin/ikamet yerinin İl Emniyet Müdürlüğüne sağlanması,

2- İl Emniyet Müdürlüklerince bedensel özürlü kişinin bulaşıcı hastalığının olup olmadığına dair sağlık taramasından geçirilmesinin sağlanması, aynı zamanda madde bağımlılığı ve psikiyatrik rahatsızlığı olmadığına ilgili sağlık kuruluşlarınca belgelenmesinin sağlanması,

3-Bu işlemlerin tamamlanmasını müteakip, İl Sosyal Hizmetler Müdürlüklerince özürünün yaş ve özür durumuna uygun bir merkeze yerleştirilmesi için, konunun Genel Müdürlüğümüze intikal ettirilmesi,

4-Ebeveynleri veya yakınları yanında olan iltica/sığınma talebinde bulunan ve/veya mülteci ve sığınmacı olan özürlülerin kuruluşlarımıza kabullerinin yapılmaması gerekmektedir.

Ebeveynleri veya Yakınları Yanında Olan İltica/Sığınma Talebinde Bulunan ve/veya Mülteci ve Sığınmacı Olan Özürlülerin Evde Bakım Hizmetlerinden Faydalanmaları;

1-Ülkemiz sınırları içerisinde yasal olarak oturma izni bulunan ve iltica/sığınma talebinde bulunan ve/veya mülteci ve sığınmacı olan ve ebeveynleri ile birlikte olan özürlülerin; 30.07.2006 tarih ve 26244 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Bakıma Muhtaç Özürlülerin Tespiti ve Bakım Hizmeti Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik” koşullarına uygun olması halinde evde bakım hizmetinden yararlandırılmaları,

2-Bu hizmetin sunumunda ilgili Yönetmeliğin 6. maddesi 1. fıkrasında yer alan belgelerin temininin mümkün olmaması halinde, Emniyet Genel Müdürlüğüne düzenlenen kimlik belgesinin, özürlü sağlık kurul raporunun ve vasi kararının müracaat için yeterli kabul edilmesi,

3-Bununla ilgili iş ve işlemlerin özürünün ikamet ettiği İldeki Sosyal Hizmetler Müdürlüğü tarafından yürütülmesi gerekmektedir.